

การรับชำระเป็นรายได้ ของกรมศุลกากร

นางสาววัชรารัตน์ ยังโยมร

นักวิชาการศุลกากรชำนาญการพิเศษ

รักษาการผู้เชี่ยวชาญด้านการเงิน การบัญชี และการคลัง

สำนักบริหารกลาง กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

กระแสโลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนแปลงภายใต้ระบบเศรษฐกิจโลกซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงที่สลับซับซ้อนและเชื่อมโยงกันมากขึ้น ทำให้การแข่งขันทางการค้า การลงทุนและอื่น ๆ เป็นไปอย่างเสรี ดังนั้นประเทศที่มีความพร้อมทุกด้านไม่ว่าเศรษฐกิจ ทุน และเทคโนโลยีย่อมจะได้ประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดนวัตกรรมทางด้านเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของมนุษย์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งปัจจุบันการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economics Community: AEC) ซึ่งมีผลให้การเปิดเสรีในด้านต่าง ๆ ของเศรษฐกิจไร้พรมแดนย่อมจะทำให้การแข่งขันในเวทีโลกรุนแรงมากขึ้น

สำหรับประเทศไทย จะเห็นได้ว่าปัจจุบันจะมีการปรับตัวอย่างก้าวกระโดด โดยพิจารณาจากที่รัฐบาลมีนโยบายและทิศทางการพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ซึ่งเป็นโมเดลการขับเคลื่อนสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการใช้นวัตกรรม การปฏิรูปกระบวนการทางธุรกิจ การผลิต การค้า และการบริการ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่สำคัญในการเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันและ

เศรษฐกิจของประเทศ ประกอบกับนโยบายให้ความสำคัญกับผู้รับบริการเป็นหลัก การบริหารงานโดยยึดถือความต้องการและความสะดวกในการรับบริการของกลุ่มผู้รับบริการต่างๆที่เป็นเป้าหมายหลักในการดำเนินการไม่ว่าจะเป็นประชาชนโดยตรงหรือกลุ่มเป้าหมายอื่นเพื่อมุ่งประสิทธิภาพการให้บริการ และความพอใจแก่ผู้รับบริการ โดยปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการด้วยความรวดเร็ว ตรงตามความต้องการ และทันต่อความต้องการของผู้รับบริการ ปรับปรุงวิธีการและรูปแบบการให้บริการ รวมทั้งการจัดกลุ่มผู้รับบริการเพื่อตอบสนองความต้องการที่หลากหลายและซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสามารถพัฒนาและขยายขอบข่ายได้อย่างยั่งยืนเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและต้นทุนทั้งของภาคเอกชน และทั้งภาครัฐเอง

กรมศุลกากรในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ รวมทั้งเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะกรมศุลกากรเป็นเสมือนหน้าด่านที่ผู้ประกอบการต้องติดต่อทำธุรกรรมการค้ากับต่างประเทศเป็นหลัก ส่งผลให้กรมศุลกากรจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยน

บทบาทหน้าที่ต่างไปจากอดีตอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนบทบาท การมุ่งเน้นส่งเสริมด้านการค้าระหว่างประเทศให้มีศักยภาพในการแข่งขันกับตลาดการค้าโลก โดยการให้บริการ อำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุนแก่ผู้ประกอบการภายในประเทศ ดังนั้น จากนโยบายรัฐบาลที่มุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการและประชาชน และนโยบายที่มุ่งไปสู่ การเป็นรัฐบาลดิจิทัล โดยมีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการรับชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (National e-Payment Master Plan) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการรับชำระเงินของประเทศให้เป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างครอบคลุมและครบวงจร โดยมีการบูรณาการกันทุกภาคส่วนนั้น จะเห็นได้ว่าในส่วนของกรมศุลกากรเอง ได้มีการพัฒนาระบบงานต่าง ๆ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกลดขั้นตอน รวมทั้งลดการพบปะระหว่างผู้ประกอบการกับเจ้าหน้าที่ อย่างต่อเนื่องตลอดมา โดยเฉพาะระบบการจัดเก็บรายได้ และรับชำระเงินค่าภาษีอากรของกรมศุลกากรปัจจุบัน มีการพัฒนาระบบโดยให้ผู้ประกอบการสามารถเลือกชำระเงินได้สะดวกและรวดเร็ว ซึ่งถือว่าเป็นมาตรการหนึ่งในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ

กรมศุลกากรเป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงการคลัง มีหน้าที่ในการจัดเก็บรายได้ภาษีอากรและอื่นๆ ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และจัดเก็บรายได้แทนหน่วยงานอื่น เช่น จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า-ส่งออกแทนกรมสรรพากร และจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากการนำเข้าแทนกรมสรรพสามิต จัดเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษแทนกระทรวงพาณิชย์และจัด

เก็บภาษีเพื่อมหาดไทย แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ซึ่งประเภทเงินรายได้ที่กรมศุลกากรจัดเก็บ ได้แก่

- ค่าอากรขาเข้า
- ค่าอากรขาออก
- ค่าภาษีสรรพสามิต
- ค่าภาษีเพื่อมหาดไทย
- ค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ค่าธรรมเนียมพิเศษของกระทรวงพาณิชย์
- ค่าธรรมเนียมศุลกากร
- ค่าปรับภาษีอากร
- ค่าขายของกลาง
- ค่าทำการล่วงเวลา
- รายได้เบ็ดเตล็ด
- ค่าขายของกลาง
- ค่าธรรมเนียมเบ็ดเตล็ด
- เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
- ค่าธรรมเนียมในการดำเนินพิธีการทางศุลกากร
- เงินเพิ่มชดเชยบัตรภาษีรับคืน
- ฯลฯ

สำหรับช่องทางการชำระเงินปัจจุบันกรมศุลกากรได้กำหนดช่องทางวิธีการชำระเงินค่าภาษีอากรและรายได้อื่น ๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการหรือผู้รับบริการสามารถชำระเงินได้ 2 ช่องทาง คือ

1. ชำระเงินที่เคาน์เตอร์หน่วยงานการเงินของกรมศุลกากร โดยสามารถชำระด้วยเงินสด เช็ค หรือดริวฟ์ และบัตรเครดิต หรือชำระด้วยบัตรเดบิต/เครดิต หรือชำระด้วย QR Code ซึ่งสามารถชำระได้ทั้ง ค่าภาษีอากรตามใบขนสินค้า เงินเพิ่มค่าภาษีอากร และรายได้อื่น ๆ เช่น ค่าธรรมเนียมศุลกากร ค่าปรับภาษีอากร ค่าปรับอื่น ค่าทำการล่วงเวลา รายได้เบ็ดเตล็ด เป็นต้น เมื่อชำระเงินแล้วผู้ประกอบการหรือผู้รับบริการสามารถรับใบเสร็จรับเงินได้ที่เคาน์เตอร์รับชำระเงินของหน่วยงานการเงินของศุลกากรไว้เป็นหลักฐานการชำระเงิน

2. ชำระเงินผ่านธนาคารทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยวิธีตัดบัญชีธนาคาร (e-Payment) ซึ่งผู้ประกอบการหรือผู้รับบริการจะชำระค่าภาษีอากรได้เช่นเดียวกับข้อ 1 สำหรับการวางค้ำประกันจะใช้ e-Guarantee แทนการชำระเงินก็ได้ ซึ่งการชำระเงินโดยวิธีนี้ยังชำระได้เฉพาะค่าภาษีอากรตามใบขนสินค้าที่ส่งเข้า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมศุลกากรเท่านั้น ยังไม่ครอบคลุมถึงการชำระเงินค่าภาษีอากรเพิ่มเติม หรือการชำระเงินรายได้อื่น ๆ เช่น ค่าธรรมเนียมศุลกากร เมื่อชำระเงินแล้วผู้ประกอบการหรือผู้รับบริการสามารถรับใบเสร็จรับเงินได้ที่หน่วยงานการเงินของกรมศุลกากรทุกแห่งไว้เป็นหลักฐานการชำระเงิน

นอกจากนี้กรมศุลกากรอยู่ระหว่างการพัฒนา ระบบการรับชำระเงินผ่านระบบธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ โดยวิธี Bill - payment ซึ่งผู้ประกอบการหรือผู้รับบริการสามารถชำระเงินค่าภาษีอากรและรายได้อื่นผ่านช่องทางการให้บริการของธนาคาร ผ่านทาง Internet Banking, Mobile Banking, ระบบ ATM, เคาน์เตอร์ธนาคาร และตัวแทนรับชำระเงิน (Non-bank) เมื่อชำระเงินแล้วระบบจะให้เลขชำระอากรและสามารถพิมพ์ใบเสร็จรับเงินด้วยตนเองผ่านระบบ e-Trackingไว้เป็นหลักฐานการชำระเงิน ไม่ต้องเดินทางมารับใบเสร็จรับเงินที่หน่วยงานการเงินของกรมศุลกากรอีกต่อไป เป็นการก้าวเข้าสู่สังคมไร้เงินสด (Cashless Society) ตามนโยบาย Thailand 4.0 ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวก ลดขั้นตอน ระยะเวลา ค่าใช้จ่าย และต้นทุน ตลอดจนสร้างความพึงพอใจให้ผู้ประกอบการหรือผู้รับบริการ โดยเฉพาะด้านความเป็นธรรมและความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของกรมศุลกากร ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ เสริมสร้างความพร้อมของผู้ประกอบการในการแข่งขันทางการค้า เพื่อสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการค้าโลกต่อไป

